

İÇİNDEKİLER

ÖZ. ABSTRACT	I
KAYNAKLAR VE KISALTMALAR	II
1. GİRİŞ	
1. 1. Tralleis'in Tarihi Coğrafyası	1
1. 2. Araştırma Tarihi	9
2. ROMA SİKKELERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ	12
3. TRALLEİS KAZILARINDA TESPİT EDİLEN ROMA İMPARATORLUK DÖNEMİ SİKKELERİNİN BULUNTU DURUMLARI	29
4. TRALLEİS KAZILARINDA BULUNAN ROMA İMPARATORLUK DÖNEMİ SİKKELERİ	32
4. 1. Ön Yüz Yazıları	32
4. 2. Arka Yüz Yazıları	33
4. 3. Ön Yüz Tasvirleri	35
4. 4. Arka yüz tasvirleri	35
4. 4. 1. Tanrı ve tanrıçalar	35
4. 4. 2. Personifikasyonlar	39
4. 4. 3. Mimari tasvirler	40
4. 4. 4. Hayvan ve bitki tasvirleri	41
4. 4. 5. Agonistik tasvirler	42
4. 4. 6. Yazılar	43
4. 5. Kontrmarklar	43
5. BİRİMLER VE DEĞER İŞARETLERİ	44
6. DARPHANELER	51
6. 1. Tralleis Darphanesi	53
6. 2. Nysa Darphanesi	57
6. 3. Pergamon Darphanesi	59

6. 4. Ephesos Darphanesi	60
6. 5. Magnesia Ad Maendrum Darphanesi	63
6. 6. Cyzicus Darphanesi	63
6. 7. Roma Darphanesi	65
7. SONUÇ	67
KATALOG	71
ÖZET	III
SUMMARY	IV
TEŞEKKÜR	V
LEVHALAR	VI
ÖZGEÇMİŞ	VII

ÖZ

Argive ve Tralliler tarafından Dor göçleri sonrasında kurulmuş olan Tralleis Antik Kenti, ilk kez Seleukoslar egemenliği döneminde bazı bronz sikkeler basmıştır. Kentte, Roma İmparatorluk Dönemi darpları ise Augustus Döneminde başlamış ve Gallienus Dönemine kadar kesintisiz devam etmiştir. Bu çalışma kapsamında, Tralleis arkeolojik kazı çalışmaları sırasında tespit edilen Roma İmparatorluk dönemine ait kırk adet sikke, ön, arka yüz yazı ve tasvirleri açısından incelenmiştir. Ayrıca sikkelerin birimleri ve basıldıkları darphanelerin karakteristik özellikleri de belirtilmiştir.

Ekonomideki rolünün yanı sıra, özünde politik mesajlar içeren sikkeler, Tralleis Kazılarında bulunanlarda da izlendiği üzere hem yazı hem de tasvir ile propaganda yürütmeye yarayan bir araç olarak kullanım görmüşlerdir. Dolayısıyla, yazı ve tasvirler, merkezi basımlarda imparatorluğun ideolojisine; yerel basımlarda ise kentin kültürel kimliğine uygun olarak seçilmişlerdir. Değerlendirilmesi yapılan bu sikkeler doğrultusunda Tralleis Kentinin siyasi yapısı, kültürel karakteri ve birikimi incelenmiştir.

ABSTRACT

After the Dor Immigration, the ancient city of Tralleis was established by the Argives and Thracians (Tralli). It first began striking bronze coins in the Seleucid Period. Its most regular production of coins occurred from the time of the Roman Emperor Augustus to the time of Gallienus. This work concentrates on forty coins belonging to the Roman Period which were found during the current excavation of Tralleis. The legends and features expressing both local and Roman culture, politics, and ideology on the coins' reverse and obverse faces were evaluated in detail. Also, from this inspection of the coins, the special characteristics of each mint were determined and each individual coin was denominated.

The Imperial Roman and local coins, beyond functioning as a mere vehicle for trade, served as a means to spread Rome's ideology and culture as well as reflect to us today the condition of the Tralleis and the Empire of its time. This work evaluates this important aspect of the coins in particular to shed light on the city's political make up and its cultural character and aggregation.

ANAHTAR KELIMELER

Roma

Tralleis

Sikke

Birim

Darphane

KEY WORDS

Roman

Tralleis

Coin

Denomination

Mint

KAYNAKLAR VE KISALTMALAR

- Arslan, RmCoins
Arslan, M.; Lightfoot, C.,
Atlan, SidSikk
Bahrfeldt, V.,
Başaran, ArkGir II
Baydur, RomSikk
Baydur, N.,
BMCLydia
BMCIonia
Bean, Caria
Bosch, ESikkRe
Burnett-Amandry, RPC I
Burnett-Amandry, RPC II
Carradice-Price, Hellen
Carson, RmEmp
Carson, Coins
M. Arslan, Roman Coins, Ankara 1992.
Antik Sikke Defineleri, Ankara 1999.
S. Atlan, 1947-1967 Yılları Side Kazıları
Sırasında Elde Edilen Sikkeler, Ankara 1976.
Die Römische Gold Praegung Wachrend der
Repuclik unter Augustus, 1923.
C. Başaran, Arkeolojiye Giriş II, Erzurum 1996.
N. Baydur, Roma Sikkeleri, İstanbul 1998.
"Roma Sikkeleri", Arkeoloji ve Sanat dergisi, 3,
1987, 19-20.
B. V. Head, British Museum Catalogues of
Greek Coins Lydia, Bologna 1964.
B. V. Head, British Museum Catalogues of
Greek Coins Ionia, Bologna 1964.
G. E. Bean, Caria, İstanbul 1987.
C. E. Bosch, Eski Sikkeler Rehberi, 1951.
A. Burnett-M. Amandry-P.P. Ripolles, Roman
Provincial Coinage Volume I, London/Paris
1998.
A. Burnett-M. Amandry-I. Carradice, Roman
Provincial Coinage Volume II, London/Paris
1999.
I. Carradice-M. Price, Hellen Dünyasında
Sikke, (çev, Oğuz Tekin), İstanbul 2001.
R. A. G. Carson, Coins of The Roman Empire,
Newyork 1990.
R. A. G. Carson, Coins of Greece and Rome,
London 1971.

- Crawford, M., "Money and Exchange in the Roman World", JRS IX, 1970, 106 vd.
- Dinç, Tralleis R. Dinç, "1996 Tralleis Kazısı Sonuçları", XIX. Kazı Sonuçları Toplantısı II, Ayrıbasım, Ankara 1998, 205 vd.
- Dinç, R.; Özkan, H.; Takaoğlu, T., "1997-1998 Tralleis Kazı Çalışmaları", Arkeoloji ve Sanat Dergisi, Sayı 95, 2000, 7 v.d.
- Dinç, R.; Dede, E., "Tralleis 1999 Kazısı Sonuç Raporu", Arkeoloji ve Sanat Dergisi, Sayı 114, 2003, 12 v.d.
- Dinç-Dede, Tralleis R. Dinç-E. Dede, "Tralleis 2000 Kazı Raporu", 24. Kazı Sonuçları Toplantısı, 1. Cilt, Ayrıbasım, Ankara 2003, 405, 406-409 v.d.
- Dody, W. A., Scientific Studies in Numismatic, 1980.
- Erhat, MitSöz A. Erhat, Mitoloji Sözlüğü, İstanbul 1984.
- Göktürk, Polatlı M. T. Göktürk, "Polatlı Definesi", Anadolu Medeniyetleri Müzesi 1986 Yıllığı, Ankara 1987.
- Grant, M., Roman Imperial Money, 1954.
- Harl, Roma K. W. Harl, Roma, (çev. Burçak Delikan), İstanbul 2002.
- Harl, K. W., Civic Coins and Civic Politics in the Roman East A. D. 180-175, London 1987.
- Head, HN B. V. Head, Historia Numorum, Oxford 1911.
- Howgego, EsÇağ C. Howgego, Sikkelerin Işığında Eski Çağ Tarihi, (çev. Oğuz Tekin), İstanbul 1998.
- Howgego, C., Greek Imperial Countermarks, London 1985.
- Jones, EastRmProvince A. H. M. Jones, The Cities of The Eastern Roman Provinces, Oxford 1937.
- Jones, J. M., Dictionary of Ancient Roman Coins, London 1990.

- Karwiese, AnNümGir S. Karwiese, Antik Nümizmatığe Giriş, İstanbul 1995.
- Kraft, Kaiserzeitlichen K. Kraft, Das System Der Kaiserzeitlichen Münzprägung In Kleinasien, Berlin 1972.
- Lindgren-Kovacs, AsiaMinor, H. C. Lindgren-F. L. Kovacs, Ancient Bronze Coins of Asia Minor and the Levant, California 1985.
- Malay, H., "Batı Anadolu'da Yerel Tanrılar ve Tapım Merkezleri" X. Türk Tarih Kongresi'nden ayrılışım, Ankara 1990, 390.
- Mattingly, H., Roman Coins From the Earliest Times to the Fall of the Western Empire, London 1967.
- Mattingly-Sydenham, RIC IV H. Mattingly-E. A. Sydenham, The Roman Imperial Coinage, Vol. IV, London 1936.
- Mattingly-Sydenham, RIC V H. Mattingly-E. A. Sydenham-P. H. Webb, The Roman Imperial Coinage Vol. V. Part I, London 1927.
- Mørholm, ErkHell, O. Mørholm, Erken Hellenistik Çağ Sikkeleri, (çev. Oğuz Tekin), İstanbul 2000.
- Onat, S., "Aydın İlinin Dalama Bucağına Bağlı Şahnalı Köyü Civarında Bulunmuş Olan Kistophorlar ", DTCF Dergisi, XVII, 1959, 142.
- Özgan, TralleisHey R. Özgan, Yunan ve Roma Devri Tralleis Heykeltıraşlığı, Konya 1982.
- Plant, R., Greek Coin Types and Their Identifictation, London 1979.
- Plinius, Naturalis Historia XXXV, 17, 2.
- Ramsay, Asia Minor W. M. Ramsay, The Historical Geography of Asia Minor, London 1890.
- Rayet-Thomas, Tralleis O. Rayet-A. Thomas, Bir Karya Kenti Tralleis, (çev. Osman Saçıkara), Aydın.

Rayet-Thomas, Milet	O. Rayet-A.Thomas, Milet et Le Golfe Latmique, Paris 1877.
Ruge, W.,	"Tralleis", Realen Encyclopedie Altertum Waswissenschaft 2 VI A, 1937, 2092-2128.
Sear, GImpCoin	D. R. Sear, Greek Imperial Coins, London 1982.
Sear, RmCoin	D. R. Sear, Roman Coins, London 1988.
SNGLydien	Sylloge Nummorum Graecorum Deutschland Staatliche Münzsammlung München, 23. heft Lydien, Hirmer Verlag, München 1997.
SNGvAul	Sylloge Nummorum Graecorum Deutschland Sammlung Von Auclock, Caria-Lydien-Phrygien-Lycia-Pamphylien, Volume II, 1987.
Stevenson, S. W.,	Dictionary of Roman Coins, 1964.
Strabon,	Geographika, XIV, 647, 649.
Sutherland, RIC I	C. H. V. Sutherland, The Roman Imperial Coinage Vol. I, London 1984.
Sutherland-Carson, RIC VI	C. H. V. Sutherland- R. A. G. Carson, The Roman Imperial Coinage Vol. VI, London 1967.
Sydenham, RMonSys	E. A. Sydenham, "The Roman Monetary System", N. C., 1919, 114-130.
Tekin, GrekRomSikk	O. Tekin, Yapı Kredi Koleksiyonu Grek ve Roma Sikkeleri, İstanbul 1994.
Tekin, EsPar,	O. Tekin, Eski Çağda Para, İstanbul 2000.
Texier, KüçükAsya	C. Texier, Küçük Asya Coğrafyası, Tarihi ve Arkeolojisi, (çev. Ali Suat), Cilt II, Ankara 2002.
Umar, B.,	Lydia, İzmir 1981.
.....,	Lydia, Yenilenmiş ve Genişletilmiş II. Basım, İzmir 1989.

Vitruvius,

Voegtli, Pergamon

Xenophon,

.....,

De Architectura, VII, 8-9-12.

H. Voegtli, Die Fundmünzen aus der
Stadtgrabung von Pergamon, Berlin 1993.

Anabasis I, 4, 8.

Hellenica III, 12, 19.